

Metamizol a poruchy krvetvorby

Léčivá látka

Metamizol je pyrazolonové analgetikum s mírným spasmolytickým účinkem obsažené buď v monokomponentních nebo kombinovaných přípravcích.

Nežádoucí účinek

Od sedmdesátých let, kdy se metamizol začal používat, je známo, že velmi vzácně způsobuje poruchy krvetvorby jako jsou leukopenie až agranulocytóza, trombocytopenie, dřeňový útlum nebo hemolytická anemie. Jedná se pravděpodobně o lékově vyvolanou agranulocytózu na imunologickém základu.

Farmakovigilanční signál

V roce 1986 byla provedena studie, z jejíchž výsledků vyplývá, že incidence agranulocytózy vyvolané terapií metamizolem je 1:1 500 000 uživatelů. V roce 2002 švédští autoři K. Hedenmalm a O. Spigset publikovali výsledky studie s názvem: Agranulocytosis and other blood dyscrasias associated with dipyrrone (metamizole), ve kterých popisují asi tisíckrát vyšší incidenci poruch krvetvorby - 1:1439 předpisů.

Stav užívání ve světě

Protože způsobuje poruchy kostní dřeně, nebyl metamizol nikdy registrován v USA nebo Velké Británii. Ze stejného důvodu byl stažen z trhu ve většině vyspělých států. Z evropských zemí je stále registrován v Německu, Francii, Španělsku a východoevropských státech. Ve Švédsku byl v roce 1974 stažen z trhu, v roce 1995 znovu registrován, aby byl po čtyřech letech opět stažen.

Stav v ČR

V ČR jsou registrovány tyto léčivé přípravky obsahující metamizol: Algifen, Novalgin a Quarelin. Na SÚKL nebyl za dobu jejich registrace hlášen žádný případ agranulocytózy, což však nevylučuje její výskyt. Za rok je v České republice spotřebováno přibližně 10 miliónů definovaných denních dávek přípravků obsahujících metamizol.

Doporučení

Při léčbě těmito přípravky je třeba sledovat krevní obraz a pokud se objeví příznaky poruchy kostní dřeně musí být podávání přípravku obsahujícího metamizol okamžitě přerušeno. Agranulocytóza se v 92% případů objevuje v prvních dvou měsících užívání přípravku. Nemá specifické projevy, jen příznaky právě probíhajícího infekčního onemocnění, které jsou úměrné závažnosti a době trvání agranulocytózy. Při akutním průběhu se objevují vysoká horečka, ulcerace sliznic (orofaryngeálních, anorektálních, genitálních), kožní infekce a bakteriální pneumonie. U neléčených pacientů může dojít k rozvoji bakteriémie a septického šoku. **Prosíme, hlase každé podezření na výskyt poruchy krvetvorby při léčbě přípravky s obsahem metamizolu.**

Literatura:

- Karin Hedenmalm, Olav Spigset: Agranulocytosis and other blood dyscrasias associated with dipyrrone (metamizole). European Journal of Clinical Pharmacology (2002) 58:265-274
- Merck Manual, Kompendium klinické medicíny, X-Egem, Praha 1996, 1084-1085